

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 58/07-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. októbra 2007 v pléne zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho, Lajosa Mészáros, Marianny Mochnáčovej a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť JUDr. Z. S., G., a skupiny voličov J. R. st., G., M. R., G., J. R. ml., G., M. K. ml., G., J. H. ml., G., M. P. ml., G., L. P., G., M. M., G., D. P., G., M. P., G., M. K. st., G., A. K., G., M. H., G., J. H. st., G., J. H., G., M. H., G., M. H., G., J. O., G., A. O., G., Ľ. O., G., A. G., G. a J. A., G., všetci zastúpení advokátom JUDr. J. H., K., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce G. konaných 2. decembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Z. S. a skupiny voličov J. R. st., M. R., J. R. ml., M. K. ml., J. H. ml., M. P. ml., L. P., M. M., D. P., M. P., M. K. st., A. K., M. H., J. H. st., J. H., M. H., M. H., J. O., A. O., Ľ. O., A. G. a J. A. (22 voličov) **z a m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2006 doručená sťažnosť JUDr. Z. S. (ďalej len „sťažovateľ“) a skupiny voličov J. R. st.,

M. R., J. R. ml., M. K. ml., J. H. ml., M. P. ml., L. P., M. M., D. P., M. P., M. K. st., A. K., M. H., J. H. st., J. H., M. H., M. H., J. O., A. O., Ľ. O., A. G., a J. A. (ďalej aj „skupina voličov“) podľa čl. 30 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) pre neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce G. konaných 2. decembra 2006 (ďalej len „sťažnosť“ a „voľby“).

Sťažovateľ ako kandidát na funkciu starostu obce G. sa zúčastnil volieb, v ktorých získal hlasy 50 voličov zo 112 odovzdaných hlasovacích lístkov, teda viac ako 10 % hlasov ustanovených v § 59 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na získanie aktívnej legitímácie pre podanie sťažnosti na výsledky volieb starostu obce.

Sťažovateľ uviedol, že členmi volebnej komisie sa stali prevažne osoby, o ktorých je známe, že podporovali starostu. Vzhľadom na rozdiel v počte získaných hlasov medzi sťažovateľom a protikandidátom p. J. N., ako aj vzhľadom na zloženie volebnej komisie nadobudol presvedčenie, že pri sčítaní hlasov došlo k chybám pri posudzovaní platnosti hlasov v jeho neprospech, čo by mala potvrdiť členka volebnej komisie v obci p. I. R..

Okrem toho uviedol, že výsledky volieb boli ovplyvnené aj tým, že jeho manželka M. S., jeho syn P. S. a jeho nevesta J. S. boli vyčiarknutí zo zoznamu voličov, a to z toho dôvodu, že pracovníčka obecného úradu im nevystavila potvrdenie o trvalom pobyte v obci, a to ani 1. decembra 2006 na pokyn terajšieho starostu obce.

Uvedenými skutočnosťami malo dôjsť k zmareniu objektívneho výsledku volieb a ich ovplyvneniu, preto žiadal, aby ústavný súd vo veci rozhodol:

„Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlasuje voľby starostu vo volebnom obvode G. vo voľbách do orgánov obecnej samosprávy, ktoré sa uskutočnili dňa 2. 12. 2006 za neplatné.“

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde preskúmal, či podanie sťažovateľa spĺňalo všeobecné a osobitné náležitosti návrhu podľa § 20 ods. 1 a 2, § 59 a podľa § 60 zákona o ústavnom súde a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona.

Sťažnosť spĺňala všetky podmienky na jej prijatie, preto plénum ústavného súdu 16. mája 2007 prijalo podanú sťažnosť na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Ústavný súd vykonal dokazovanie výsluchom svedkov a písomnými listinami, ktoré označil sťažovateľ, ako aj starosta obce.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol dve námietky, ktoré mali byť v rozpore so zákonom a ústavou.

Prvá námietka sa týkala spôsobu spočítavania hlasov, ktoré sa malo stať v jeho neprospech, a to členmi volebnej komisie najmä pri posudzovaní platnosti hlasov.

Z uvedeného dôvodu bola vypočutá pani I. R., členka volebnej komisie, a pani Mgr. G. N., zapisovateľka volebnej komisie.

Z ich výpovedí vyplynulo, že v deň volieb sa neudiali mimoriadne udalosti a pri sčítaní hlasov boli prítomní všetci členovia volebnej komisie. Sporný bol iba jeden hlas, ktorý volebná komisia uznala za platný, a to v prospech sťažovateľa.

V priebehu vykonávania dokazovania ani jeden zo skupiny voličov na strane sťažovateľa, a v konečnom dôsledku ani sám sťažovateľ, netvrdili, že sčítavanie hlasov sa nedialo v súlade so zákonom.

Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy v zmysle čl. 129 ods. 2 ústavy, pričom ochraňuje základné práva a slobody zaručené v čl. 30 ústavy.

Ústavný súd vo svojej judikatúre uviedol, že podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi so silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy (PL. ÚS 34/99), pričom zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94).

Ústavný súd okrem toho judikoval, že voľby sú prostriedkom pravidelného obnovovania verejnej moci občanmi. Hrubé, závažné alebo viacnásobné porušenie práv občanov priznaných ústavou alebo zákonom zakladá právomoc ústavného súdu zrušiť napadnutý výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné, pretože označené porušenia práva mohli ovplyvniť priebeh a výsledok volieb. Dôležitou súčasťou volebných vecí je teda zisťovanie intenzity chýb volieb z hľadiska ich vplyvu na výsledok volieb.

S ohľadom na uvedené skutočnosti je potrebné konštatovať, že vo všeobecnosti musia byť splnené tri predpoklady, aby bolo možné vyhovieť volebnej sťažnosti: 1. protizákonnosť ako porušenie zákonov týkajúcich sa volieb, 2. vzťah medzi touto protizákonnosťou a neplatnosťou volieb alebo voľby kandidáta a 3. intenzita protizákonnosti, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

Teda základným predpokladom pre vyslovenie protizákonnosti volieb je nesporné zistenie a konštatovanie, že voľby prebehli v rozpore so zákonom.

V posudzovanom prípade však sťažovateľ ničím nepreukázal, že by priebeh volieb bol v rozpore so zákonom, alebo že pri sčítavaní hlasov došlo k manipulácii, a tým k nezákonnosti konania niektorého z členov volebnej komisie. V konečnom dôsledku to netvrdila ani skupina voličov, ktorá podpísala sťažnosť adresovanú ústavnému súdu uvádzajúc, že tak urobila na požiadanie sťažovateľa.

V uvedenom smere teda plénum ústavného súdu posúdilo sťažnosť sťažovateľa a skupiny voličov ako nepreukázanú a nedôvodnú.

V ďalšom sťažovateľ namietal, že výsledky volieb boli ovplyvnené aj tým, že obecný úrad neprihlásil na trvalý pobyt jeho manželku, syna a nevestu, následne volebnou komisiou boli vyčiarknutí zo zoznamu voličov, čím im bolo odopreté právo voliť a ich hlasy mohli v konečnom dôsledku ovplyvniť počet hlasov vo voľbách starostu obce v jeho prospech.

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) právo voliť do orgánov samosprávy obcí majú obyvatelia Slovenskej republiky, ktorí majú v obci trvalý pobyt.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 volebného zákona zoznamy voličov oprávnených hlasovať v jednotlivých volebných okrskoch vyhotovia obce na základe stáleho zoznamu voličov.

Zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hlásení pobytu občanov“) určuje mechanizmus a podmienky prihlasovania občanov na trvalý pobyt a prechodný pobyt.

Podľa ustanovenia § 26 ods. 2 zákona o hlásení pobytu občanov, na postup štátnych orgánov, obcí, iných právnických osôb a fyzických osôb a na ich úkony vykonávané podľa tohto zákona sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Z výpovede pracovníčky obecného úradu pani A. V. vyplynulo, že si sťažovateľ (nie jeho príbuzní) 29. novembra 2006 vyzdvihol na obecnom úrade prihlasovacie lístky pre trvalý pobyt, ktoré však podpisuje starosta obce, a ona bez jeho podpisu nebola oprávnená vykonať zápis na trvalý pobyt. Starosta obce v tom čase čerpal riadnu dovolenku a bol mimo obce. Preto s ohľadom na uvedenú situáciu telefonicky volala na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ohľadne uvedeného problému a bola informovaná, že ak neboli splnené podmienky zákona, teda nebol vykonaný zápis na trvalý pobyt, nemôže zapísať iných občanov do voličského zoznamu, teda ani príbuzných sťažovateľa. To bol aj dôvod, prečo príbuzní sťažovateľa neboli do voličského zoznamu zapísaní. Sťažovateľ sa uvedenú záležitosť snažil vybaviť na polícii vo V., tam však bol informovaný, že polícia nemôže prikázať, resp. robiť zmeny v prihlasovaní občanov na trvalý pobyt.

Po voľbách v obci sťažovateľ dal podnet na konanie vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu súvisiaceho s uvedenou okolnosťou, toto konanie však nie je ukončené.

M. S., P. S. a J. S. nepodnikli žiadny právny krok tesne pred voľbami, resp. v čase volieb na to, aby boli zapísaní do voličského zoznamu obce. Pritom z výpovede P. S. vyplynulo, že na trvalý pobyt sa chcel so svojimi príbuznými prihlásiť len z toho dôvodu, aby svojimi hlasmi vo voľbách pomohli otcovi – sťažovateľovi.

Aj v tejto časti považuje ústavný súd sťažnosť za nedôvodnú, pretože volebná komisia bola viazaná len zoznamom voličov, ktorí boli prihlásení na trvalý pobyt v obci. Osoby, ktorých sa zápis na trvalý pobyt týkal, nepodnikli žiadne právne kroky na odstránenie uvedeného stavu. Ich neúčast' vo voľbách pritom podstatne neovplyvnila výsledok volieb v obci.

Ústavný súd zistil, že ostatná skupina voličov podpísaných na ústavnej sťažnosti, ako aj iní svedkovia nemali žiadnu vedomosť o okolnostiach zápisu príbuzných sťažovateľa na trvalý pobyt v obci.

Z uvedeného vyplýva, že z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by v obci G. v deň konania volieb došlo k manipulácii pri sčítavaní hlasov po vykonaných voľbách a nebolo zistené ani porušenie zákona volebnou komisiou pri vyčiarknutí príbuzných sťažovateľa zo zoznamu voličov.

Ústavný súd tak uzatvára, že skutočnosti uvedené sťažovateľom nepredstavovali dostatočné dôvody na to, aby ústavný súd zrušil výsledky volieb starostu obce G., pretože nebolo zasiahnuté do súťaže politických síl nezákonným a neústavným spôsobom.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2007